

Vagonár

Kvalitou spájame svet

TATRAVAGÓNKA
POPRAĐ

7-8
Júl - August
2014

Dvojmesačník zamestnancov

spoločnosti TATRAVAGÓNKA Poprad • Ročník XIII.

www.tatravagonka.com

Najekologickejší komín (minimálne v strednej Európe)

- T-3000 posledný a prvý
- Dynaclean odíde do dôchodku
- Osobnosti medzi nami

ŤAŽKO NA CVIČISKU, ĽAHKO NA BOJISKU...

Od roku 1984 je v plnej prevádzke linka na povrchovú úpravu brzdových dielcov Dynaclean. Opatrovanosť linky sa prejavuje v potrebe permanentnej údržby a často potrebných opravách. Z toho dôvodu sa pracuje na projekte, ktorý na prelome rokov 2014 - 2015 spustí rozsiahlu výmenu linky na náter dielcov a podvozkov za jednu novú robotizovanú linku. Keďže prípadná prestavba sa musí konať počas plnej prevádzky, je potrebné už dopredu riešiť alternatívne pracovisko na náter podvozkových dielcov a ostatné činnosti s tým spojené. V tomto období je potrebné ťahať za jeden koniec a pamätať na to, že keď teraz podáme dobrý výkon, neostaneme budúci rok zaskočení a samotnú výmenu zvládneme bez väčších komplikácií.

Plánovaná skúšobná prevádzka striekania dielcov brzdy podvozka na ASO linke je už vo svojom začiatku. Presun dielcov z Dynacleanu BU02 na ASO linku BU10 bude ale prebiehať až v troch častiach:

Prípravná etapa
1. etapa presunu
2. etapa presunu

PRÍPRAVNÁ ETAPA

Prípravná etapa začala už koncom júna. Intenzívna diskusia a spolupráca technologov povrchových úprav, skladníčok a zástupcov BU02, BU10 a oddelenia obslužných činností priniesli množstvo poznat-

kov, ktoré umožnili spustenie tak náročného projektu. Zhromaždenie a vyhodnotenie informácií na určenie postupných krokov skúšobnej prevádzky prebiehalo najmä v oblastiach:

- Vyčistenie vozíkov na ASO linke v pyrolyznej peci
- Vytriedenie dielcov z Dynacleanu na presun: malé dielce + obkročné tiahlo na ASO linku, veľké dielce do striekacieho boxu na BU10, resp. na BU09.
- Vyšpecifikovanie prípravkov potrebných na striekanie dielcov mimo Dynacleanu: vybrané druhy paliet sú k dispozícii v sklade prípravkov.
- Návrh prevozu dielcov medzi BU02 a BU10:
- presun dielcov z BU02 každý deň ráno o 6.30 nákladným autom,
- vývoz dielcov z BU10 každý deň ráno o 6.00 nákladným autom,
- surne dielce prevážané na vozíkoch kedykoľvek podľa potreby,

- Skladovanie nenatretých dielcov na BU10: vypratanie priestoru v „tryskáči“ oproti ASO linke.
- Personálne zastrešenie zmien na ASO linke, kombinácia pracovníkov BU 02 a BU 10 na 3 zmeny.
- Presun používaných farieb na striekanie medzi BU02 a BU10 denne podľa potreby počas celej skúšobnej doby.

1. ETAPA PRESUNU

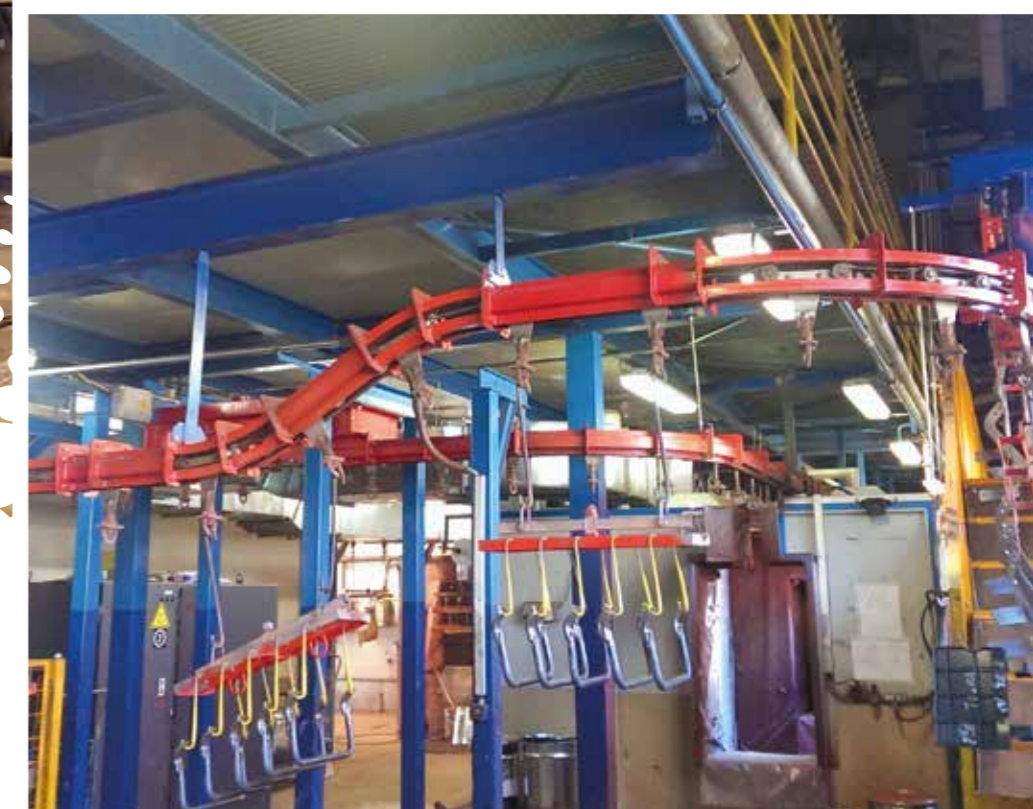
Samotný presun dielcov začal koncom júla. Ako prvé sa presunuli dielce z projektov tzv. externých podvozkov a podvozkov projektu T-3000, čo tvorí cca 30% z celkovej produkcie podvozkov. Tieto vybrané druhy podvozkov majú integrovanú brzdú a skladajú sa z viacerých druhov dielcov. Od tejto počiatkovej fázy začala ASO linka pracovať na 3 zmeny. V jednotlivých skupinách pracujú za týchto zmenených podmienok pracovníci z BU02 aj z BU10, aby bolo

zabezpečené správne nastriekanie sortimentu vagonových aj podvozkových dielcov. Taktiež sa odskúšala správnosť nastaveného času na dovoz a vývoz dielcov a v prípade nepostačujúceho množstva dovezených dielcov sa upraví harmonogram, kde sa bude dovoz a vývoz dielcov uskutočňovať viackrát za deň.

2. ETAPA PRESUNU

Táto etapa začala začiatkom augusta, kde sa už premiestnil celý sortiment podvozkových dielcov na ASO linku, okrem veľkých dielcov, ktoré sú vyvázané do striekacej kabíny BU10 alebo na BU09 v závislosti od voľných kapacít daných pracovísk. Po kompletom presune celého sortimentu nastane odstávka Dynacleanu, ktorá bude trvať jeden mesiac. Počas tohto obdobia bude úlohou oddelenia údržby repasovať Dynaclean a pripraviť ho na ďalšie striekanie dielcov. Oddelenie

technológie bude pozorne sledovať priebeh a funkčnosť skúšobnej prevádzky a v prípade potreby bude výrobe plne nápomocné. Získané poznatky zo skúšobnej prevádzky nám ukážu, či je nutné pripraviť ďalšie prípravky, rozdeliť striekanie na viac miest, alebo umiestniť náter do kooperácie. Toto obdobie bude náročné pre všetkých zainteresovaných pracovníkov a bude vyžadovať veľa trpezlivosti a pohotovosti reakcie pri vzniknutých nepredpokladaných problémoch. Vyťaženosť vozičkárov,

manipulantiek a samotných pracovníkov bude počas týchto dovolenkových dní veľká, ale pri správnej spolupráci a systematickosti práce sa to dotiahne do úspešného konca. Po vydarenom ukončení skúšobnej prevádzky sa výroba vráti do starých koľají a budeme pripravení na obdobie, ktoré nastane v prípade výstavby novej robotizovanej linky na BU02. Všetkým zainteresovaným vopred ďakujeme za pochopenie, trpezlivosť a spoluprácu.

Ing. Eva Považanová
technolog povrchových úprav

T-3000 POSLEDNÝ A PRVÝ

„Kde iní končia, my začíname,“ hovorí si už niekoľko dní popod fúzy pán K. Kureka, riaditeľ prevádzkarne Trebišov. A je to tak. Kým bussiness unit na výrobu tzv. taškových vagonov T-3000 v Poprade nateraz pomaly končí, v Trebišove pokračuje na plné obrátky.

Ale všetko pekne poporiadku. Azda neexistuje vagonár, ktorému by niečo nehovorilo slovo T-3000. A ak predsa len, tak pripomínam, že ide o 6-nápravový dvojčlánkový taškový vagon kĺbového typu na prepravu žeriavom manipulovateľných sedlových návesov a normovaných výmenných nádrží a kontajnerov vo všetkých európskych železničných sieťach.

Zvláštnosťou tohto vagona je patentované trojpolohové sedlo kráľovského čapu slúžiace na nasadenie a zaistenie návesu kamióna, ktoré je však vyvinuté trochu precíznejšie, ako boli pôvodné typy, ktoré sme videli, napr. na vagonoch radu Twin. Toto sedlo v pozdĺžnom smere je prostredníctvom crash-prvkov chránené proti posunutiu. Je možné polohovať ho do troch rôznych polôh vo vertikálnom smere pre nastavenie rôznej výšky a je možné ho jednoducho a permanentne obsluhovať z oboch strán vozňa. Prvý rok šlo o nami nakupovanú subdodávku. Postupom času sme vďaka usilovnej práci nákupcu p. S. Imricha a zástupcu GR pre technické činnosti p. M. Bujňáka

získali licenciu na výrobu týchto sediel v spoločnosti TATRAVAGÓNKA a spustili sme jeho výrobu na BU10. Podotýkam, že sme sa s tým dosť museli v tíme vyhrať, pretože ide o klasickú strojarinu, dielce mechanicky opracované napresno a potreba dielce tepelne a chemicko-tepelne spracovať (kalenie...).

Ale späť k vagonom. T-3000 sú v spoločnosti TATRAVAGÓNKA vyrábané v licencií firmy Ferriere Cattaneo a výroba bola spustená práve v prevádzkarni Trebišov, a to koncom roka 2011. Nábeh bol veľmi ťažký, lebo aj keď by si ktokoľvek mohol povedať, že ide o obyčajný ľahký vagon (veď to nie je opača ako Shimmns alebo Habihs), konštrukčne a technologicky patrí k najnáročnejším typom vozňov. Aj pracovníci Trebišova sa riadne vytrápili, kým v marci 2012 vytlačili prototyp, ktorý slúžil pre vykonanie brzdnych skúšok vedúcich ku schváleniu vozňa a v júli 2012 priviedli na svet prvý kus, ktorý bol určený práve pre spomínanú spoločnosť Ferriere Cattaneo (FC). Vozne sa vyrábali pre rôznych koncových užívateľov, a teda s malými odlišnosťami a v rozdielnych

farebných variáciách. Nakoľko bol o tento prakticky a veľmi dobre navrhnutý vozeň, podľa európskych štandardov nazývaný Sdggmrs(s), veľký záujem, spoločnosť TATRAVAGÓNKA prijala koncom roka 2012 krok k uspokojeniu veľkého dopytu na trhu, a to stavbou linky v Poprade. Prvých 15 kusov sme odovzdali firme Kombiverkehr na jar 2013 a priebežne prešli na výrobu pre nemecké železnice Deutsche Bahn (DB), ktorá bola popretkávaná výrobou pre Express Rail (teraz Express Wagons) a ich koncového užívateľa RCW (Rail Cargo Wagons - Rakúsko). Pravdou však ostáva, že napriek odladenej a dobre „fičiacej“ linke v Trebišove sme aj my v Poprade ťažko a bolestivo nabiehalí, museli sme sa otriastať neúspechu pri STBP2, ale napokon sa všetko na dobré obrátilo a my sme 7. 5. 2014 predali 1. kus firme DB. Odvtedy sme tieto vozne Sdggmrs 738 vo vysokej kvalite vyrábali v mesačnej kadencii plus mínus 30 kusov, čo predstavuje mesačne 60 kostier a 90! podvozok. Za tento výkon si moju resp. našu veľkú pochvalu zaslúžia pracovníci tímu BU03, pod vedením striedajúcich sa BU mana-

žerov p. J. Kretta a p. M. Ondruša. Nesporne veľkým prínosom a chválou netreba šetriť ani u inšpektora kvality BU p. M. Karabína, taktiež ani u dobrého oka a poctivo odvedenej práce výstupného kontrolóra p. J. Kožíka, proaktívnych vývojárov - konštruktéra p. J. Macejka a technológa p. T. Barabasa. Tých mien, ktoré boli zapojené v projekte a je potrebné im poďakovať a pochváliť je veľa, ale, žiaľ, papiera málo. Všetci, ktorí sme tvrdo rok pracovali s DB, sme sa spoločne dňa 19. 6. 2014 rozlúčili s 250. vagonom s preberačmi DB a projektovým vedúcim p. Enkem. Ale neboli sme smutní, vedeli sme, že pred nami vo výhlade je ďalší projekt, na ktorom sme s „vývojármi“ už od januára začali pracovať, a to na projekte Sdggmrs 738.1. Rozdiel medzi doteraz vyrábanými vozňami a plánovanou sériou je v režime brzdy, ktorá sa mení z SS na S, pričom na rozdiel od tých, ktoré vyrábame v režime S pre iných zákazníkov, ide o zvýšenie tlaku v brzdovom valci z 3,1 na 3,8 bar. A to si vyžaduje výmenu typov kompaktných brzd na vagoné a brzdových valcov na podvozkoch, a teda aj nové schvaľovanie. Vozne sa však už nebudú

vyrábať v Poprade. Žezlo odovzdáme prevádzkarni Trebišov. Koncom júna sme upovedomili zákazníka o tejto zmene, ktorý pochopiteľne nebol spočiatku nadšený, pretože nik z nás nemá rád, keď sa mení niečo zavedené a čo dobre a spoľahlivo funguje. Nakoľko sme už viac ako 2 roky nevyrábali v Trebišove žiadny vagon pre Deutsche Bahn, bolo nutné podať žiadosť o audit, preverenie dodávateľa s cieľom preveriť kvalitatívnu a organizačnú spôsobilosť prevádzkarne Trebišov vyrábať vozne. Ten sa uskutočnil v dňoch 29. - 30. 7. 2014 a bol vykonaný oddelením kvality DB.

Výsledok: Prevádzkareň Trebišov vyhovuje všetkým zmluvným požiadavkám DB pre zabezpečenie kvality výroby a zo strany auditorov bolo odporúčané projektovému vedeniu DB presťahovanie výroby vozňov z Popradu do Trebišova. Projektové vedenie DB p. Enke rovnako potvrdil, že môžeme začať vykonávať všetky kroky súvisiace s presunom výroby. Citujem: „Ešte nikdy som nevidel v prevádzke väčšiu čistotu a poriadok.“ A úprimne povedané, ani ja. Dokonca som sa bála, že im tam „našľapem“.

A tak je technológia v SAP-e prehodená zo závodu 1000 (PP) na 2000 (TV), prepracovali sme harmonogram nábehu vrého kusa, organizačnú štruktúru projektu. Kým predáme koncom októbra prvé kusy, čaká nás však zaťažujúca skúška, a to opätovné vykonanie STBP 2 a vykonanie všetkých potrebných skúšok prvých vzorov EMP. Ale s plným trebišovským zánietením, rovnako ako s plnou podporou všetkých zložiek v Poprade to určite v Trebišove zvládneme, a ako vedenie a. s., tak aj zákazník bude spokojný so svojím rozhodnutím presunúť výrobu v Poprade do Trebišova. Nakoniec ešte informácia pre T - tritisícových Popradčanov: Linka v Poprade je stále v plnom prúde a ani po skončení ich výroby v októbri 2014 nezastaneme nadlho. Linka nebude zrušená, práve naopak, úsek predaja už teraz s vervou pracuje na uzavretí zmlúv s ďalšími, ako staronovými, tak úplne novými zákazníkmi na tento typ dopytovaného, a tak populárneho vagona.

**Ing. Stanislava Hrubalová
projektový manažér**

ZASKLADŇOVANIE VAGÓNŮV CEZ ČIAROVÉ KÓDY

Z dôvodu spresnenia a zrýchlenia informácií o predaných vozňoch sme v polovici mesiaca jún rozbehli vo výrobnom úseku proces zaskladňovania vagonov pomocou čiarových kódov, teda pomocou aplikácií na mobilných termináloch. Proces zaskladňovania tím prechádza z oddelenia plánovania, ktoré ho realizovalo až po obdržaní informácií z jednotlivých BU, teda s časovým oneskorením, priamo do výroby na preberáciu koľaj. Cieľom je zároveň minimalizovať možnosť chyby pri prepisovaní údajov z vozňov, resp. podvozkov do mailov alebo excelovských tabuliek. Všetky informácie potrebné pre zaskladnenie hotového vozňa sú vytlačené na etiketách čiarových kódov, ktoré sú priložené ku každému vozňu prichádzajúcemu na preberáciu koľaj. Za vytlačenie a priloženie požadovaných etikiet k jednotlivým vozňom je zodpovedný operátor BU, na ktorom sa finalizuje ten-ktorý vozeň (pred náterom). Podvozky sú opatrené etiketami s čiarovým kódom

už dlhšie obdobie. Na preberacej koľaji je následne vozeň, ktorý bol preberaný, zaskladnený na sklad hotových výrobkov a ku konkrétnemu sériovému číslu vozňa (jedinečné číslo pre každý vozeň) sú zosnímané aj konkrétne podvozky, na ktorých je spustený (takisto s jedinečnými sériovými číslami). Týmto krokmi sme v systéme spárovali to, čo sa fyzicky realizovalo na pracovisku spúšťania vozňa. Samozrejme, tento proces je závislý od dodržiavania jednotlivých väzieb, všetky podskupiny finálneho vozňa musia byť z rovnakej dávky SPP prvku. V opačnom prípade sú potrebné ručné zásahy cez počítač a celý proces sa zdržuje a komplikuje. Veríme, že aj týmto novým procesom skvalitníme dáta, s ktorými dennodenne pracujeme.

Ing. Ľubomír Gavalier
manažér pre SAP

ČO (NE)VIETE O SAP-E

1. ... každá zákazka vydaná v systéme SAP si „zbiera“ náklady, ktoré sú na ňu účtované (materiál, mzdy...) a tieto náklady sa dajú skontrolovať v transakcii ZPPR_KNVZ?

Na vstupnej obrazovke je potrebné vyplniť číslo závodu a konkrétne číslo zákazky. Alebo ak chcete skontrolovať väčšiu skupinu zákaziek, vyplníte SPP prvok, alebo druh zákazky, prípadne iný spoločný bod, ktorý je možné zadať na vstupnej obrazovke. Po vykonaní transakcie sa na obrazovke zobrazia v prehľadnej forme plánované náklady a koľko bolo v skutočnosti do spustenia transakcie naúčtované. V samostatných stĺpcoch sú materiálové aj normohodinové vyhodnotenia doplnené o semafor signalizujúce splnenie plánovaných (zelený semafor) alebo nesplnenie plánovaných nákladov (červený semafor).

2. ... v systéme SAP sa dá vyhľadať aj to, akú zásobu mal nejaký materiál v minulosti v presne zadanom období (dni)?

Môžete to zistiť transakciou MB5B. Na vstupnej obrazovke vyplníte číslo materiálu (KZM) alebo cez šípku sa dostanete do menu pre viacnásobné zadanie materiálov, ďalej vyplníte závod, prípadne sklad, ktorý vás zaujíma a, samozrejme, dátum alebo obdobie, ku ktorému chcete vedieť, aké boli zásoby a transakciu spustíte. Následne sa vám zobrazí množstvo v základnej mernej jednotke, ktoré bolo vo vami požadovanom období na sklade, resp. ak ste zadali obdobie OD – DO, tak sa vám zobrazí samostatne zásoba v dni OD a samostatne v dni DO + budú zobrazené množstvá, ktoré boli prijaté, resp. ktoré boli vydané zo skladu.

3. ... v systéme SAP si môžete pozrieť, ako je v najbližšom období zaťažené konkrétne pracovisko, t.j. nakoľko má zaplnenú ponúkanú kapacitu. Dozviete sa to v transakcii CM01.

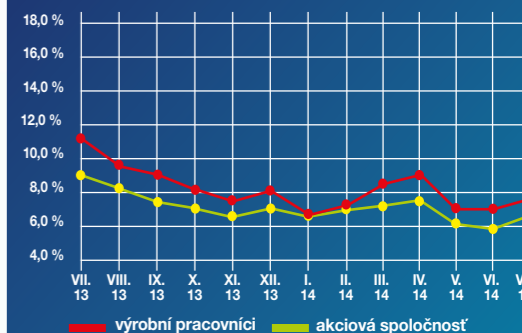
Na vstupnej obrazovke je potrebné vyplniť číslo pracoviska a kliknúť na Štandardný prehľad. Systém sa vás po chvíli opýta na Výber databázy pre objekt Potreba kapacít, kde kliknete na Načítanie všetkých a následne vám systém zobrazí po dňoch, koľko je potrebných zrealizovať NHod a koľko je ponúkaná kapacita daného pracoviska. Vyhodnotenie zaťaženia pracoviska je aj percentuálne. Po dvojkliku na Potrebu konkrétneho dňa vám systém zobrazí zákazky, ktoré vyžadujú kapacitu daného pracoviska. Zobrazenie zaťaženia pracoviska si môžete upraviť aj tak, aby ste ho videli po týždňoch, resp. mesiacoch. Je potrebné ísť na ikonu NASTAVENIE, vybrať VŠEOBECNE a v poli Obdobie zakliknúť požadovaný výber (napr. Týždeň) a v časti Obdobie vyhodnotenia zadať počet dní, ktoré sa majú vyhodnotiť (napr. 90 = 3 mesiace od dnešného dňa) a spustiť opätovné načítanie dát ako na začiatku. Pokiaľ sú zobrazené stĺpce červené, pracovisko je v danom období preťažené. Preverenie pracovísk sa dá aj hromadne a to v transakcii CM50.

Akokoľvek otázky k SAP-u zasielajte na sap@tatravagonka.sk.

Ing. Ľubomír Gavalier
manažér pre SAP

VÝVOJ PN

%-uálny podiel chýbajúcich zamestnancov na celkový počet zamestnancov jún 2014

JAZYKOVÉ OKIENKO

SLOVENSKY	ANGLICKY	NEMECKY	RUSKY
tvar	shape	die Form	форма
štvorec	square	das Quadrat	квадрат
obdĺžnik	rectangle	das Rechteck	прямоугольник
kužel	cone	der Kegel	конус
valec	cylinder	der Zylinder	цилиндр
päťuholník	pentagon	das Fünfeck	пятиугольник
kruh	circle	der Kreis	круг
guľa	sphere	die Kugel	шар / сфера
kocka	cube	der Würfel	кубик
schváliť	approve	genehmigen	утвердить
začať / inicializovať	initiate	beginnen / einrichten	начать / инициализировать
oceniť	appreciate	schätzen	оценить
upovedomiť	notify	benachrichtigen	известить / уведомить
povzbudiť	encourage	ermutigen	поощрить
usilovať sa	aspire	streben / bemühen sich	стараться / стремиться
vykonávať	conduct	durchführen	исполнять / совершать
dosiahnuť	attain	erreichen	достигнуть / достичь
poskytnúť	provide	bieten	предоставить

POKRAČOVANIE

5S PO NOVOM ALEBO 5S OŽÍVA

V predošlom vydaní Vagonára sme Vám v krátkosti priblížili prvé kroky k oživeniu 5S v našej spoločnosti. Je potrebné povedať, že u nás nejde o nový projekt, ale o jeho pokračovanie.

V týchto dňoch z pohľadu 5S dominujú tzv. bunkové 5S audity zamerané najmä na vypratanie priestorov a odstránenie nepotrebných vecí z pracoviska. 5S bunkové audity si vykonávajú jednotlivé BU, resp. ďalšie pracoviská vo vlastnej réžii a výsledky postupne majú zverejňovať na podnikovej informačnej sieti. Nakoľko nie

všetci máte prístup na podnikovú sieť, prinášame v tomto čísle výber niektorých výsledkov 5S auditov:

Dnes prezentujeme BU01 pracovisko brúsenia.

5S sa, samozrejme, nevzťahuje len na výrobné priestory, platí rovnako pre administratívne oblasti a činnosti.

Poriadok v kancelárii, označenie dokumentov, uloženie kancelárskych potrieb a iné. To je len niekoľko príkladov, ktoré sa týkajú 5S v bežnom kancelárskom priestore. A ako to vyzerá v praxi? **Tu je niekoľko výsledkov posledných 5S auditov v administratíve.**

Ing. Miroslav Tomas zmocnenec pre kvalitu

PRED

PO

5S

ACH, TIE NAŠE STROJE, ZARIADENIA, PRIESTORY...

Zastaraný strojový park je skúškou šikovnosti obrábačov, frézarov a trepezlivosti pracovníkov údržby. Za zenitom svojho morálneho opotrebenia si vyžadujú svoju pozornosť, no majú už na to nárok. Horším prípadom sú nové stroje, zariadenia, priestory, ktoré našou nedbanlivosťou volajú o pomoc čoraz viac. Starostlivosť o vlastné stroje je nám cudzia a doplácame na to všetci. Výroba sa zastaví, údržba lieta od jedného problému k druhému, plán sa posúva a my všetci pokrčíme plecami a povieme: „Veď sa stroj pokazil“. Bohužiaľ, naša autonómna údržba prosto nefunguje. Nekonečné výzvy a žiadosti o väčšiu zodpovednosť k zverenému majetku sú utópiou, a tak odbor údržby pristúpil k zavedeniu denníkov preventívnej prehliadky. Stanovené kontrolné položky na dennej, týždennej,

mesačnej a polročnej báze budú zamestnávať nielen obsluhujúcich pracovníkov strojného zariadenia, ale aj zodpovedných pracovníkov údržby, ktorí budú nútení vykonávať kontrolu autonómnej údržby. Nič viac, nič menej ako ďalšie papierovačky s cieľom vštepiť nám všetkým to, čo by malo byť samozrejmosťou – starať sa o to, čo nás živí... Nielen strojné zariadenia, ale aj priestory na tisícoch metroch štvorcových zúfalo volajú po rekonštrukcii, opravách. Pre odbor údržby je nemysliteľné tento rozsah plne zastrešiť a vyjsť v ústrety každému. Preto je tu na mieste apelovať na všetkých zamestnancov spoločnosti, aby uvážili svoje konanie a šetrili majetok spoločnosti, ktorý slúži nám všetkým.

-zj-

Opýtali sme sa:

Ako vnímate pravidelné stretnutia s Ing. Babíkom Matúšom, povereným vedením spoločnosti?

Róbert Dluhoš

Je to veľmi dobré sadnúť si s predstaviteľom tejto spoločnosti a uvoľnene povedať svoj názor. Človek nadobúda lepšiu informovanosť o víziách a dianí v podniku.

Pavel Pícha

OZNAM MZDOVEJ UČTÁRNE

Pre účely vyplácania daňového bonusu na dieťa je potrebné predložiť mzdovej učtárni do 30. 9. 2014 doklad o návšteve strednej a vysokej školy. Týka sa to detí od ukončenia povinnej školskej dochádzky, t.j. od 16. roku života dieťaťa.

Veľkú chybu robia tí zamestnanci, čo si v bufete hundrú popod nos a nič viac so svojou nespokojnosťou nerobia. Ja si veľmi rád nájdem raz mesačne čas a vypočujem si názory, podnety a nové informácie osobne priamo od najvyššieho manažmentu.

Siko KÚPEĽNE

Už nečakajte!

10% ZĽAVA

na celý nákup v SIKO KÚPEĽNE

10% zľava pre zamestnancov Tatravagónky Poprad. Túto zľavu nemožno kombinovať s ďalšími zľavami, akciami ani akciovou ponukou.

SIKO KÚPEĽNE a.s.
Poprad (pri Baumaxe)
Teplická cesta 5/4816

Otvorené:
Po-So 9:00 – 18:00 Ne 10:00 – 18:00

www.siko.sk

Najekologickejší komín (minimálne v strednej Európe)

Nech prichádzate do Popradu z ktorejkoľvek svetovej strany, nemôžete ho prehliadnuť. Reč je o stodvadsať metrovej dominante spoločnosti TATRAVAGÓNKA, ktorá nemo a nečinne stojac prihliada na vývoj spoločnosti už od roku 1985.

Megalomanské plány na rozšírenie výrobných priestorov v kombinácii s nepostačujúcimi limitmi odberu elektrickej energie v osemdesiatych rokoch prinútili súdruhov konať. Na XI. zjazde KSC schválili „geniálny plán“. „Nakúpime tri kotly radu OK-75t/h, parnú turbínu a nie hocakú, rovno s výkonom 6 MW a postavíme tomu zodpovedajúci komín! Budeme mať dost energií pre celú výrobu a aj nové haly pri špeciálke!“ povedali si súdruhovia pracovníci a pustili sa do práce.

Mesiace, ba aj roky plánovania, projektovania a iných právnych prác predchádzalo výstavbe komína s priemerom 6,7 metra, vsadeného až 5 metrov do zeme. Nech to teda ale už aj poriadne ťahá, povedali si, tak ho vystavali až do výšky 120 m. Hrdo týčiac sa, napojili novučičký komín na prvý kotol OK-75 t/h, no netušili, že bude aj posledný. Kde tak asi súdruhovia urobili chybu?

Počas dvojmesačnej skúšobnej prevádzky kotla sa zistilo, že na jeho vysoký výkon, ktorý bol v tej dobe nevyužitelný, sa míňalo príliš veľa zemného plynu. Pôvodný plán, produkovanou parou zásobovať výrobné technológie

a zo zvyšku vyrábať elektrickú energiu, sa ukázal čoskoro ako nereálny. Technológie boli do pol roka od realizácie výstavby zásobované horúcou vodou a miesta, kde mali stáť nové výrobné haly ešte aj dnes zamestnávajú v letnom období koscov. Ďalšie dva kotly a turbína teda na montáž ani nedorazili a komín si ani poriadne „nezabafkal“.

Náš veľkolepý komín ale nedával spať iba súdruhom výmyselnikom, ale aj aktivistom. Veľké obavy zo znečistenia tatranského ovzdušia ich prinútili k činu. Bez svedkov a dôkazov, počas krásnej noci a s tým najšľachetnejším úmyslom chrániť matku prírodu, vydriapali sa na náš komín a na protest namaľovali naň svoje logo...

Na najekologickejší komín v strednej Európe... na ten náš, vagonársky...

-zj-

TATRAVAGÓNKA a.s.

The Miženko brothers

Po dlhej dobe, na moje potešenie, opäť sa mi vyskytla príležitosť písať o osobnostiach medzi nami. Síce sa do našich štruktúr radí už iba jedna z dvoch osobností, známi sú nám však obaja, preto prinášame príbeh muzikálnych bratov z BU02 „Miženkovcov“. Oplývajú talentom, ktorý plne rozvíjajú v kapele SMOLA a HRUŠKY. Skôr narodeným tento názov nebude známy, no pre mládež je veľavravný. Ovlivnení punkom, reggae, alternatívnou hudbou skladajú piesne, nahrávajú albumy, točia videoklipy a odohrali už viac ako tisícku koncertov nielen doma, ale aj v okolitých štátoch.

Otec je kapelníkom matejovskej dychovky, ich mamka speváčkou, ktorá prerazila v niekoľkých speváckych súťažiach (Pozn.: mamka pracuje na BU02 ako skladníčka), no ako to už len mohlo dopadnúť. Hudba v krvi sa nezaprela ani u ich synov Matúša a mladšieho Jána. Síce sa mladší Ján po absolvovaní základnej umeleckej školy mierne odklonil od trajektórie budúcej muzikálnej hviezdy a ťahalo ho to skôr k plávaniu, muzika sa mu opäť veľmi rýchlo dostala späť pod kožu. Jeho motívatorom bol starší brat Matúš, ktorý vyštudoval hudobné konzervatórium: „Môj brat pôsobil počas štúdia na konzervatóriu v mnohých kapelách v Košiciach, Banskej Bystrici až sa dopracoval do kapely Smola a Hrušky. Postupom času sa stal ich plnohodnotným členom, no stále im chýbal „druhý hlas“ k bratovej „trumpete“. S jeho veľkou pomocou som trénoval trúbku a postupne sa

priradil ku kapele. V mojom bratovi je strašne veľa muzikálnosti a tvorivosti, v čom mi je veľkým vzorom,“ hovorí Ján o svojom bratovi. Začiatky boli ťažké. Obaja bratia vymenili niekoľko kapiel a hudobných telies, až napokon spoločne zakotvili v kapele Smola a Hrušky. „Vedel som na koncertoch odohrať možno 3 - 4 pesničky a zvyšok času som sa snažil byť len nápomocný. Všetko ale potrebuje svoj čas, a tak som sa aj ja stal časom plnohodnotným členom.“ Ako-tak už vie ovládať hru na gitare, flaute, bicie, bongu, tamburíne, no najobľúbenejší ostáva trombón. „O dychových plechových nástrojoch sa hovorí, že sú žiarlivé. Keď na nich nehráte dlhšie, ťažšie sa hrá a chytá pekný tón, preto trénujem každý druhý deň. Sklíbiť prácu a túto záľubu je veľmi náročné, no keď sa niečo chce, všetko sa dá zvládnuť. Je za tým tvrdá drina a veľa odriekania. Dá sa povedať, že som na

hudbe závislý.“ Najradšej spomína na natáčanie videoklipu so Zdenkou Prednou a českou filmovou kráskou Berenikou Kohoutovou. Čo je však na tomto „remesle“ hudobníka najkrajšie, je ocenenie divákov a poslucháčov. „Je to fantastický pocit, keď vás diváci svojím skandovaním niekoľkokrát vyzvú späť na pódium a keď si s vami spievajú vaše pesničky.“ Starší z bratov Matúš od septembra nastupuje ako učiteľ v ZUŠ v Bratislave, kde so svojou manželkou, študentkou operného spevu na VŠMU, vychovávajú syna Olivera. Mladšieho Janíka môžete osobne požiadať o autogram v preberacej hale. Určite vás neodmietne, pretože sú to skromní chalani s veľkou vášňou v srdci, ktorá ich predurčuje k úspechu...

Držíme im palce!

-zj-

JA, REPORTÉR...

vagonárske
všeličo

Stabilita nadovšetko!

Na slovo vzatý
zámočník

Zbrusu
nová skrinka

Parkovacie útrapy
naše každodenné

Či jedna, či desať
ton...

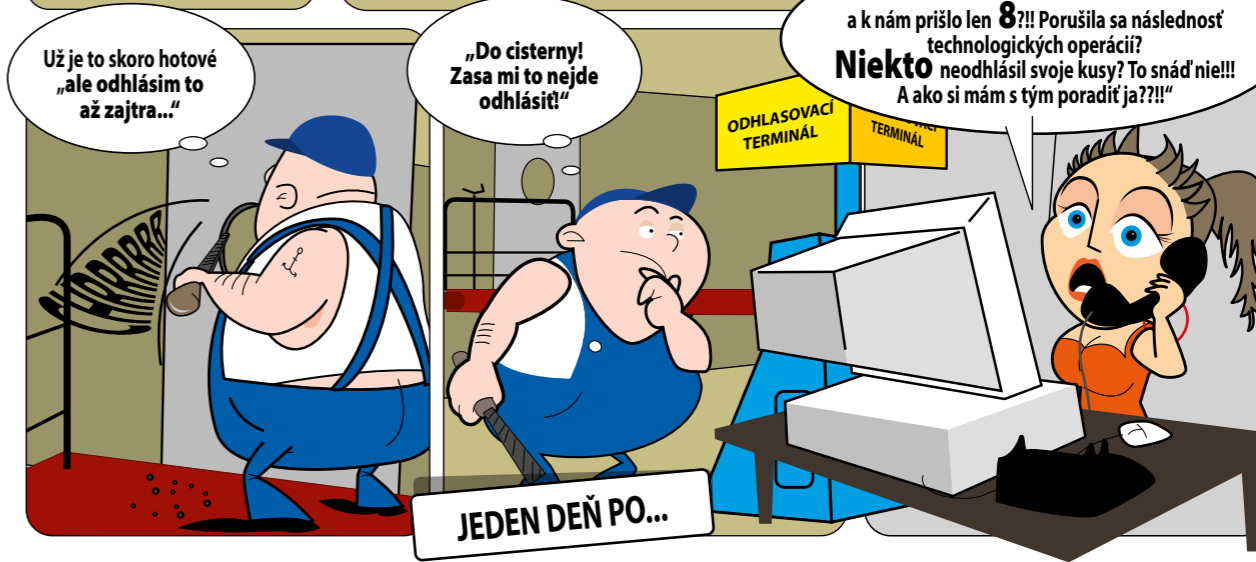
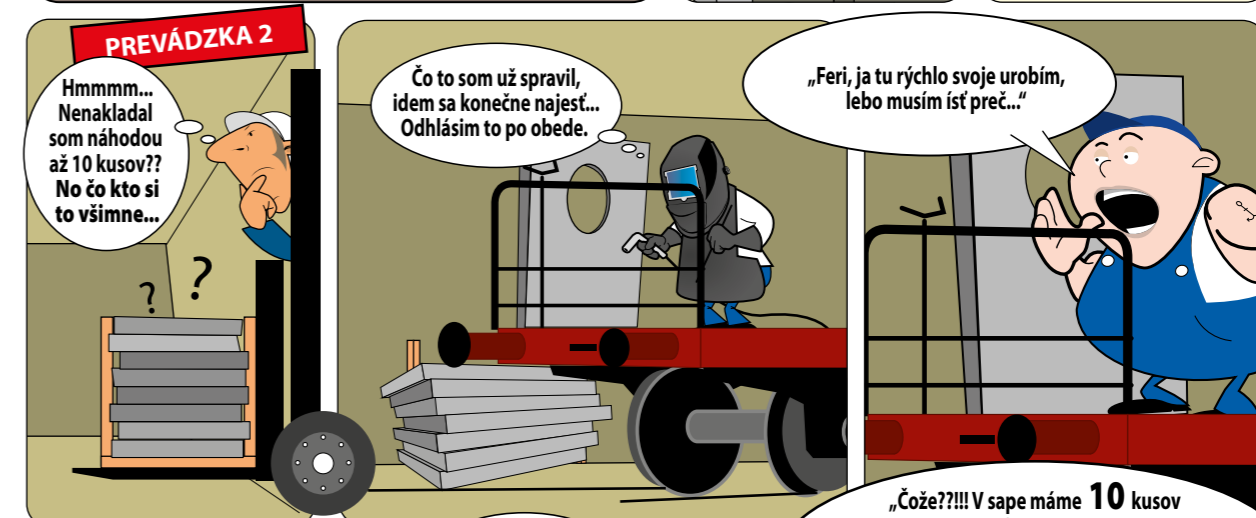
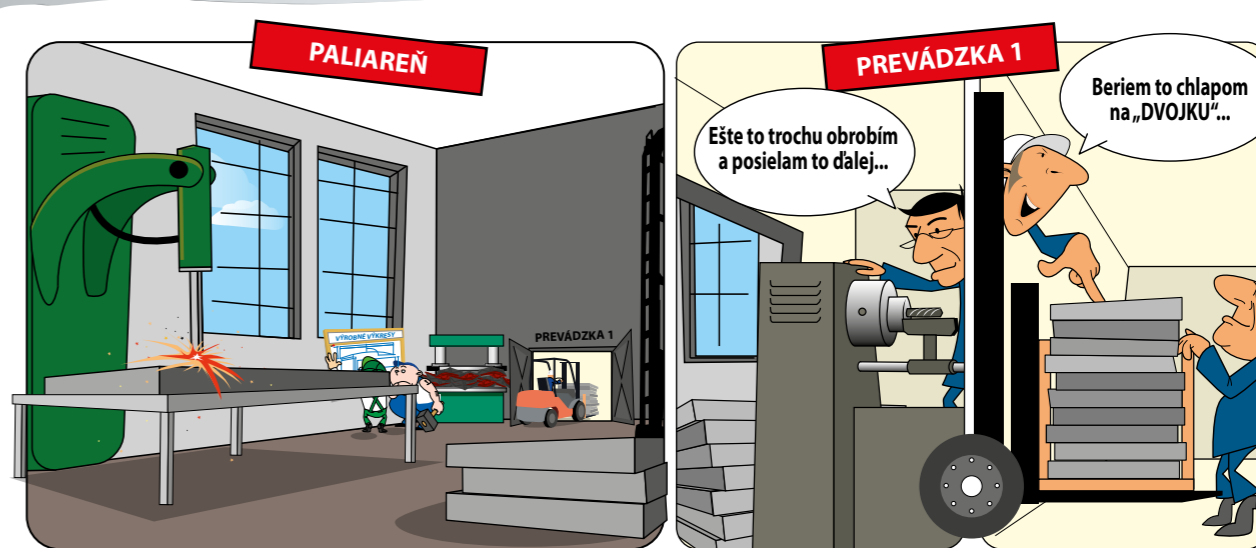
Kde si takú parádnu
prilbu vzal?

Aj mne dali tú oranžovú, ale ja
myslel, že to kvetináč pre ženu..

KOMIKS NE-ODHLASOVANIE

AKO SPESTRIŤ POSLEDNÉ DNI PRÁZDNIŇ

V PRÍRODE ČI DOMA SI VYSKÚŠAJTE ZOPÁR
NOVÝCH A NETRADIČNÝCH HIER

Zabaviť deti počas letných prázdnin je niekedy náročné. Mnoho hier deti poznajú takmer naspamäť. Vyskúšajte niektoré z našej ponuky, isto nájdete niečo, čo ste spolu s vašimi deťmi ešte nehrali.

HRÁME SA NA MESTO

Spoločná hra vonku pre deti rôzneho veku.
Potrebujeme: kriedy, papier, veľké kocky zo stavebnice, autá, vlaky... Na chodník nakreslíme kriedami spolu s deťmi cestu, železnicu, rieku, jazero a podobne. Z kociek postavíme domy, tunely, stromy, možno autá, fantázií sa medze nekladú. Z papiera postavíme lodky a parníky a položíme na jazero či na rieku. Potom necháme deti, aby sa hrali; jazdili autami po cestách a plavili sa loďami po riekach.

HRA NA POPOLUŠKU

Do väčšej misky nasypeme bielu a farebnú fazuľu, šošovicu, hrach a podobne. Premiešame. Spolu s dieťaťom triedime strukoviny podľa druhu do menších misiek. Pri tejto hre si dieťa precvičuje schopnosť sústrediť sa na rovnakú činnosť trvajúcu dlhší čas, pozornosť pri vyberaní rovnakého druhu a zároveň jemnú motoriku, keďže strukovina má malé rozmery.

HOD PLNÝM BALÓNOM

Do balóna nasypeme dve lyžičky šošovice, nafúkame do potrebnej veľkosti a zaviazeme. Takto naplnený balón je príjemný na držanie malým deťom, ľahko ho vedľa uchopiť aj svojimi malými rúčkami. Hádzať môžeme do terča nakresleného na zemi, čím trénujeme odhad vzdialenosti. Ak aj vonku fúka mierny vietor, naplnenému balóniku to neprekáža.

TRIAFANIE DO TERČA - NETRADIČNE

Pripravíme si lavór alebo veľkú misu, nádobu s vodou a striekačku. Striekačku naplníme vodou a ponúkame dieťaťu, aby sa pokúsilo vystreknúť vodu zo striekačky tak, aby trafilo do pripravenej prázdnej misky. Ako všetky hry s vodou, určite aj táto bude mať u dieťatka veľký úspech.

HRA S KRIEDOU - ZÁBAVNÉ KRESLENIE

Obkreslíme na chodník obrisy tela dieťaťa, prípadne aj seba. Potom spolu vymaľujeme celú postavu, namaľujeme tvár - oči, uši, ústa, nos, účes, oblečenie, topánky... podľa fantázie dieťaťa. Pre neskorší správny vývin grafo-motoriky dieťaťa je hra s kriedou v ranom veku veľmi dôležitá. Najskôr používame chodníkové kriedy, neskôr môžeme použiť normálne. Popri kreslení sa s dieťaťom rozprávame o farbách a ich správnom pomenovaní.

VAJÍČKOVÝ SLALOM

Pripravíme si lyžicu a vajička (plastové vajička sú veľmi praktické, ale deti by mali určite oveľa väčšiu radosť z nosenia a rozbíjania skutočných vajičok). Najskôr necháme dieťa prenášať vajičko na lyžičke, po zvládnutí základného nosenia môžeme vyskúšať zložitejšie nosenie vajička v slalome. Na zem môžeme poukladať plastové fľaše alebo vankúše a ukážeme dieťaťu, ako prejde slalom.

CHODÍME PO ČIARE

Nakreslíme si na chodník trochu širšiu čiaru, ako je chodidlo dieťaťa. Prechádzame po nej hore-dole. Najskôr pomaly, potom rýchlejšie. Neskôr môžeme deťom navrhnúť, aby konce čiar trochu zatočili. Zvýšime tak ešte viac ich pozornosť. Fantáziu detí povzbudíme, ak ich presvedčíme, že nakreslená čiara je mostík cez rieku, v ktorej žijú krokodily a že musia prejsť cez mostík bez toho, aby sa dotkli hladiny vody.

HRA S VODOU

Na stôl či na vyšší schod si uložíme do tvaru pyramídy tégliky od jogurtu. Naplníme si fľašku vodou a uzavrieme uzáverom - najlepšie takým, z ktorého nevytečie voda, len keď pijete. Podľa veku dieťaťa určíme vzdialenosť, z akej bude zhadzovať poháriky v pyramíde vystrekovaním prúdu vody.

KOPEME SI LOPTU

Nakreslíme si s deťmi na chodník veľkého a širokého hada. Miernie ho zvlíame. Pri chvoste vyznačíme štart. Dieťa sa postaví na štart a pomaly sa učí kopať si loptu od ľavej nohy k pravej a naopak a zároveň prejsť celým hadom až ku hlave tak, aby lopta ani raz neprešla cez čiaru.

MALUJEME RUKY

Na chodník si nakreslíme obrovské ruky. Vedľa seba ľavú a pravú. Úlohou dieťaťa je vymaľovať prsty či nechty na rukách podľa vašich pokynov: „Na maličku ľavej ruky vymaľuj necht na červeno.“ „Palec pravej ruky zafarbi na modro.“ „Na pravý prsteniček nakresli žltý prsteň...“

DIAMANT

Necháme dieťa nakresliť na papieri bodky. Každý hráč dostane farbičku inej farby. Hráči sa striedajú vždy v spájaní dvoch bodiek a ktorý ako posledný uzavrie trojuholník, napíše do vonútra svoje meno. Hra sa končí, keď sa minú všetky bodky na papieri. Vyhráva hráč s väčším počtom trojuholníkov. Ešte jedno upozornenie - trojuholník má tri vrcholy. V tejto hre neberieme do úvahy, že sa nám mohlo podať nakresliť niekoľko bodiek na jednu priamku.

JEDNODUCHÉ TIPY NA „HRAČKY“ DO AUTA, KTORÉ ZABAVIA DETI ASPOŇ NA NIEKOLKO MINÚT:

- knihy, puzzle knihy
- papierové postavičky
- časopisy, maľovanky, pracovné zošity
- čisté papiere na kreslenie
- magnety

HRY POČAS CESTOVANIA AUTOM

Deti môžete zabávať aj počas jazdy v aute. Ponúkame vám niekoľko tipov na jednoduché hry.

JEDNODUCHÉ BÁBKOVÉ DIVADLO

Pripravte si na cestu jednoduché bábkky zo starých ponožiek, rukavíc alebo len obyčajných papierových vrecúšok, na ktoré spolu s deťmi namaľujete tváričky. S takto spoločnými silami vyrobenými bábkami zahrajte deťom divadielko. Alebo nechajte svoje deti prejaviť ich fantáziu a zahrať divadielko, aké sa im páči.

NÁJDI FARBU

Vyberte si spolu farbu a požiadať deti, aby hľadali predmety okolo cesty vo vybranej farbe. Na začiatok vyberte základné farby (červenú, modrú) a neskôr pokračujte so zložitejšími (fialová, oranžová).

HRA S ABECEDOU

Najjednoduchšou formou hry je povedať slovičko a nechať deti určiť začiatkové písmeno slova. Neskôr môžete vyskúšať nechať deti hľadať veci okolo cesty za oknom, ktoré sa začínajú na vami vybrané písmenko abecedy.

OSLAVA KRIŽOVATKY ALEBO VYBRATÝCH MIEST NA CESTE

Dohodnite sa s deťmi, že každú križovatku, ktorou prejdete, oslávite vopred dohodnutou piesňou. Budú sa tešiť na každú ďalšiu križovatku. So staršími deťmi môžete križovatky sledovať na mape a ukazovať im, ako ďaleko ste od minútej križovatky a ako ďaleko je pred vami ďalšia. Cesta vám oveľa ľahšie ubehne.

HÁDAJ, NA ČO MYSLÍM

Prvý hráč povie: „Myslím na niečo červené...“ Každý v aute má jednu možnosť hádať, na čo červené myslí spoluhráč, všetci sa striedajú podľa vopred určeného poradia. Vyhráva ten, kto uhádne ako prvý.

Hra môže byť jednoduchšia, ak sa dohodnete, že hráč môže myslieť len na predmety v aute. Keď sa minú všetky možnosti v aute, prejdete do zložitejšej úrovne a môžete myslieť aj na predmety okolo cesty.

V mesiaci august oslavujú

Prevádzkareň POPRAD:

50 rokov sa dožívajú: Peter BROTKA str. 43630, Ľudmila HARHOVSKÁ str. 94110, Ľuboš ILAVSKÝ str. 44130, Milan MARKO str. 41111, Miroslav MATOŇÁK str. 41211 a Stanislav RUŠIN str. 41215

55 rokov sa dožívajú: Jozef LUKÁČ str. 42910 a Jarmila SIVČOVÁ str. 10110

60 rokov sa dožívajú: Daniel STOPKA str. 42110 a Ing. František ŠOLTÉS str. 49120

20 rokov v spoločnosti pracujú: Miroslav CIMBALISTA str. 23110, Pavol DOMINIK str. 43630, Michal HONSCH str. 47110, Ján GLEJDURA str. 21210, Juraj KRAJNÁK str. 80160, Ladislav LIBOSVÁR str. 42215 a Anna STRAKULÁKOVÁ str. 94110

25 rokov v spoločnosti pracujú: Mária ĎURICOVÁ str. 52110, Ing. Ľubomír GARNEK str. 41910 a Stanislav RUŠIN str. 41215

30 rokov v spoločnosti pracujú: Alžbeta KROLÁKOVÁ str. 10110, Pavol MARAMAROSSY str. 43890, Ing. Milan PÁLKA str. 11120, Mária RUSŇÁKOVÁ str. 30110, Bc. Jaroslava STANČIKOVÁ str. 10110 a Ing. Ján ŠTEFAŇÁK str. 20120

35 rokov v spoločnosti pracujú: Ing. Jaroslav TEŠLÁR str. 11110 a Mgr. Angela ŠIMOVIČ str. 11110

Prevádzkareň TREBIŠOV:

55 rokov sa dožívajú: Ján BAJUS str. 46110, Ladislav TELEPOVSKÝ str. 46160 a Ing. Mária VASILOVÁ str. 13110

60 rokov sa dožíva: Ján SERBIN str. 46290

15 rokov v spoločnosti pracuje: Ivan PIŇKO str. 46110

V mesiaci september oslavujú

Prevádzkareň POPRAD:

50 rokov sa dožívajú: Eva GÁBOROVÁ str. 94110, Alena VERNARECOVÁ str. 80210 a Peter VOJTIČKA str. 42120

55 rokov sa dožívajú: Ing. Peter BERGMANN str. 23110, Štefan FEDOREK str. 43840, Ing. Ján GILDEIN str. 23110, Ladislav GURNIK str. 91110, Ján PICHONŠKÝ str. 43910, František REGEC str. 42130, Róbert STANGL str. 42420, Milan ŠAVAL str. 43120 a Štefan ŠARIŠKÝ str. 42130

60 rokov sa dožívajú: Karol BUREŠ str. 80210, Bystrik HAZY str. 47140 a Stanislav PIROŽEK str. 43130

25 rokov v spoločnosti pracujú: Ing. Marián GRUTKA str. 20120 a Ing. Peter RYDLO str. 20120

30 rokov v spoločnosti pracuje: Mária ČERNICKÁ str. 52110

Prevádzkareň TREBIŠOV:

50 rokov sa dožíva: Václav ARVAI str. 46130

55 rokov sa dožívajú: Drahoslava KAZIMIROVÁ str. 46190 a Jozef RIDOŠ str. 46340

15 rokov v spoločnosti pracujú: Jozef DŽUBÁK str. 46150 a Ján ŠVIRBEL str. 46320

25 rokov v spoločnosti pracuje: Rudolf KUDRNA str. 53120

Krížovka

V tajničke po prázdninách...

Autor: František Cveengroš	odmotaj. odkrúť	1	jeden, po angl.	franc. člen	preved' predlohu pomocou skenera	pomôcky: Amel, dale, anuloid, Larus	klopká	časti chotára	3	zámok pri Rajec, Tepliciach	staro-rímsky peniaz
dookola						krčiaztek, malá krpa					
prines						čajka (zoo.) futb. klub v Solúni					
seká				surovina v keram. priemysle klesol							osirelá (bás.)
gúľaj očami			peši (z lat.) terigaj								
školský predmet								Eridanus (skr.) poľský peniaz			
	neškrť navonok, zdanlivo						úspech miskovité ohnuté dlane				
mok						obhrýza nemecký básnik					
belgická rieka					rov naše naftárske mesto					4	spojenie samčej gaméty
ošetrenie člena rodiny				nacistická polícia láskal, pohľadzal							
EČV okr. Krupina			obratný (kniž.) 2						okresný výbor naš herec		
slano								cit. hlasu kvočky sídlo v Talian.			
	športový klub v Moskve	údolie, po angl. egypt. boh slínka					škripot snád, po česky				
model volk-swagenu						zhoda, po česky možno, azda					
kontakt				neznámy autor letecké opravovne							
tešil sa pohľadom na niečo								sídlo v Lotyšsku			
kruhový prstenec								ulica, po portugalcky			

Tajnička z minulého čísla:

UŽITE SI DOVOLENKU, ČAS NA ODDYCH AJ SPOMIENKU

Odmenu 16 € získava:

Ladislav Badzík str. 41215

Odmenu 9 € získava:

Peter Bonk str. 47140

Výhru si môžete prevziať u Zuzany Janečkovej na 5. poschodí v AB.

TAJNIČKA KRÍŽOVKY:

.....

.....

.....

MENO:.....

STREDISKO:

Vagonár

Mesačník zamestnancov spoločnosti TATRAVAGÓNKA Poprad • Ročník XII.

Vydáva:

TATRAVAGÓNKA a. s. Poprad
Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad
Náklad: 2 400 ks

Šéfredaktorka: Bc. Zuzana Janečková

Korektúra: Ing. Stanislava Hrubáľová

Redakcia:

Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad

Tel.: +421 52 711 2339

zuzana.janeckova@tatravagonka.sk

Nakladateľ, prepress a tlač:

PRO GRUP, s. r. o.

Duklianska 1371/29, Spišská Nová Ves